

สัมผัสนอก คือ สัมผัสที่ส่งจากวรรคหนึ่ง ไปยังอีกวรรคหนึ่งตามข้อบังคับ

ของร่ายกรองแต่ละประเภท ดังตัวอย่าง

เขาทำขอบปโลบให้น้ำใจขึ้น จึงเรงขึ้นรักแรงไม่แห่งนี้

ปรารถนาสารพัดในปลี เอาไมตรีแลกได้ดั่งใจปอง

(เพลงยาวถวายโอวาส : สุนทรภู่)

สัมผัสใน คือ สัมผัสที่อยู่ในวรรคเดียวกัน จะเป็นสัมผัสสระ หรือ

สัมผัสพยัญชนะก็ได้ ถึงแม้สัมผัสในจะไม่มีการเกณฑ์บังคับเหมือนสัมผัสนอก

แต่ก็มีส่วนช่วยให้บทร่ายกรองมีความไพเราะยิ่งขึ้น

อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ ประเสริฐสุดซ่อนไเสียในฝัก

สงวนคมสมนิใครอีกอีก จึงคอยชักเชิดพันให้บรรลัย

(เพลงยาวถวายโอวาท : สุนทรภู่)